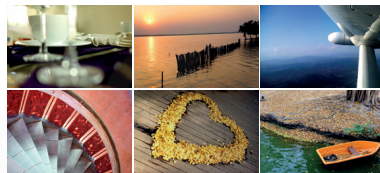

การจัดองค์ประกอบ สำหรับการถ่ายภาพ

เรียนรู้วิธีการจัดวางองค์ประกอบเพื่อให้ได้ภาพที่สวยงาม การใช้เส้นนำสายตา จุดเด่น
ในภาพ การจัดสมดุลในภาพ และการมองวัตถุให้เป็นรูปทรงเพื่อให้ช่วยในการจัดวางองค์ประกอบ

ดร.เจนนุฯ บางท่าไม้

CHAPTER

01

ความรู้เบื้องต้นของการจัดองค์ประกอบ
ภาพถ่าย Composition Principle

วัตถุ (Subject)	5
ความสวยงาม (Beauty)	7
ประโยชน์ใช้สอย (Usefulness)	9
การแสดงแนวคิด (Concept Idea)	12
หลักในการมอง Subject	14
การวางจุดสนใจ (Placement)	19
» จุดไม่น่าสนใจ (Point of Uninterested)	19

» ขยับอีกนิด !!... เพิ่มความสนใจ	19
กฎสามส่วน (ไม่ตายของการจัดองค์ประกอบ)	21
เส้น 3 เส้นจากกฎสามส่วน	24
» การใช้กฎสามส่วนสำหรับการกำหนดเส้นขอบฟ้า	24
การใช้เส้นจากกฎสามส่วนในแนวดิ่ง	25
ในกรณีมี Subject ที่หลากหลาย	26
T Shaped Layout	27
L Shaped Layout	28
Z Shaped Layout	29
S Shaped Layout	30
U Shaped Layout	31

CONTENTS

CHAPTER

02 ปัจจัยที่สำคัญขององค์ประกอบการถ่ายภาพ
Elements of Composition

มุมกล้อง Camera Angle	35
ภาพระดับสายตา (Eye Level Shot)	35
ภาพมุมต่ำ (Low Angle Shot)	36
ภาพมุมสูง (High Angle Shot)	37
ฉากหน้าและฉากหลัง (Foreground and Background)	38
» ฉากหน้า (Foreground).....	38
ฉากหน้าที่ไม่เน้นความคมชัด	39
ฉากหลัง (Background)	40
» ฉากหลังที่เน้นความคมชัด	40
ฉากหลังที่ไม่เน้นความคมชัด	41
ขนาดของภาพ (Picture Size)	42
» ภาพระยะไกล (Long shot).....	42
ภาพระยะกลาง (Medium shot)	43
ภาพระยะใกล้ (Close up shot)	44
ภาพระยะใกล้มาก (Extreme close up shot)	45
ทัศนมิติ (Perspective)	46
แสง (Lighting)	48
» แสงแข็ง (Seculars light or Hard light).....	48
แสงนุ่ม (Diffuse light or Soft light)	49
» ทิศทางของแสง.....	50
สี (Colour)	58

CHAPTER

03 มูลฐานในการจัดองค์ประกอบภาพ
Visual Elements

จุด (Dot)	66
เส้น (Line)	69

รูปร่างและรูปทรง (Shape and Form)	81
น้ำหนัก (Weight)	85
พื้นผิว (Texture)	87

CHAPTER

04 การจัดองค์ประกอบศิลป์
Arts Composition

เอกภาพ (Unity)	93
ความสมดุล (Balance)	94
» ความสมดุลเท่า (Formal Balance).....	94
» ความสมดุลไม่เท่า (Informal Balance)	96
» ความสมดุลแบบรัศมี (Radian Balance).....	101
พื้นที่ว่าง (Space)	102
สัดส่วน (Scale)	103
จังหวะ (Rhythm)	105
ความกลมกลืน (Harmony)	107
ความแตกต่าง (Contrast)	114
ภาพ Color Wheels แม้สีสำหรับการออกแบบก่อนถ่ายภาพ	122

CHAPTER

05 ข้อเตือนใจสำหรับ
การจัดองค์ประกอบภาพ

การสื่อความหมายเพื่อการถ่ายภาพ	133
อารมณ์ (Mood)	139
บรรยากาศ (Atmosphere)	142
การสื่อสาร (Communication)	145
» ก่อนกดชัตเตอร์เพื่อจัดองค์ประกอบของภาพ.....	154
ขณะถ่ายภาพ	157
หลังการถ่ายภาพ	160

CHAPTER

01

ความรู้เบื้องต้นของการ จัดองค์ประกอบภาพถ่าย Composition Principle

การจัดองค์ประกอบภาพถ่าย เป็นหัวใจสำคัญที่ทำให้ภาพถ่ายมีคุณค่า ซึ่งมีความหมายรวมถึงความงดงาม ลงตัว มีประโยชน์ มีแนวคิดที่ดี การจัดองค์ประกอบภาพถ่ายจึงแตกต่างกับการเขียนภาพบนเฟรม เนื่องจากผู้ถ่ายไม่สามารถเพิ่มสิ่งหนึ่งสิ่งใดลงมาในภาพได้ หากแต่เป็นการ “เลือก-ตัด-เพิ่ม” ในสิ่งที่มีอยู่แล้วตามธรรมชาติ คัดสรรให้นำมาองมากยิ่งขึ้นก่อนกดชัตเตอร์นั่นเอง

หากช่างภาพมีความเข้าใจเรื่องการจัดองค์ประกอบภาพถ่ายที่ดีแล้ว ไม่ว่าจะถ่ายด้วยกล้องอะไร ย่อมได้ภาพที่สวยงามเสมอ อุปกรณ์คงเป็นเพียงส่วนประกอบหนึ่ง แต่สิ่งที่สำคัญคือ ความรู้ กล่าวได้ว่า “กระเบื้องอยู่ที่ใจ จับอะไรก็เป็นอาวุธได้”

CONCEPT : ผู้เขียนได้ถ่ายภาพในถ้ำเขาหลวง จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งภายในถ้ำมีแสงลอดเข้ามาตามช่องต่างๆ การวัดแสงควรเลือกการวัดแสงแบบเฉพาะจุดบริเวณลำแสง และถ่ายให้ Under 2 stop เพื่อบีบให้ลำแสงไม่ฟุ้ง ให้ลำแสงเป็นเส้นนำสายตาไปยัง Subject เพื่อเพิ่มความน่าสนใจให้ Subject และทำให้ภาพดูมีเรื่องราวยิ่งขึ้น

CONCEPT : ผู้เขียนวางองค์ประกอบให้ภาพดูสมดุล โดยจัดวางชาวนาไว้ด้านล่างขวา ให้มีน้ำหนักถ่วงดุลกับทุ่งนาและต้นไม้ในลักษณะเป็นเส้นทแยงมุม เพื่อไม่ให้น้ำหนักของภาพเทไปทางซ้ายมากเกินไป

วัตถุ (Subject)

วัตถุหรือสิ่งที่ต้องการถ่าย ซึ่งต่อไปนี้จะขอเรียกว่า “Subject” เป็นหัวใจสำคัญที่ช่างภาพจำเป็นต้องพิถีพิถันในการเลือกก่อนที่จะถ่ายภาพ จึงเป็นสิ่งที่ท้าทายสำหรับช่างภาพแต่ละคน ซึ่งจะเห็นได้ว่า Subject ที่เหมือนกัน แต่เราอาจเลือกมุมมองในการสื่อความหมาย หรือ Message ที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับการกำหนดนิยามแนวคิดของแต่ละบุคคล

TIP >>> Subject เดียวกันผู้ถ่ายภาพแต่ละคนอาจมีมุมมองที่ต่างกัน โดยผู้ถ่ายภาพจะเป็นผู้เลือกและกำหนดการสื่อความหมาย จึงไม่สามารถบอกได้ว่าภาพใครดีกว่ากัน ขึ้นอยู่กับการนำไปใช้และการตีความในแต่ละบุคคลนั่นเอง

ความสวยงาม (Beauty)

ความสวยงามเป็นสิ่งแรกๆที่ผู้ถ่ายภาพต้องการ เปรียบเสมือนภาพหน้าปกหนังสือที่เชิญชวนให้ผู้อ่านเข้าสู่โลกตามการสื่อสารที่ผู้ถ่ายภาพได้กำหนดขึ้น เป็นสิ่งที่สะท้อนแนวคิด ความงามจึงเกิดจากความประณีตของผู้ถ่ายภาพ, การเลือก Subject, การวัดแสงอย่างถูกต้อง, การสื่อความหมาย, สร้างความประทับใจ ซึ่งความงามในนิยามของการถ่ายภาพเป็นสิ่งที่คนส่วนใหญ่มองเห็นว่าสวยงาม สามารถตีความได้ในลักษณะเดียวกัน กล่าวได้ว่า “ภาพที่สวยงามอาจกำหนดมาตรฐานได้จากผู้ชมภาพ” นั่นเอง

CONCEPT : สีสิ้น จังหวะ ช่วงเวลา ก่อให้เกิดความลงตัวของความสวยงาม แต่สิ่งที่จะขาดไม่ได้เพื่อที่จะบันทึกความสวยงามเหล่านั้นก็คือ ความอดทนและการรอคอย

CONCEPT : ความงามของ Subject, แสงเงา, บรรยากาศ, สภาพแวดล้อมมีส่วนช่วยให้ภาพดูน่าสนใจมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้จัดองค์ประกอบได้ง่าย ภาพนี้ผู้เขียนกำหนดมุมนกมองให้เห็นการตัดกันของท้องฟ้าและน้ำทะเล โดยภาพวิวทิวทัศน์ควรเน้นให้เห็นความกว้าง จึงเลือกถ่ายภาพในแนวอน บรรยากาศช่วงเช้ากับน้ำทะเลสีฟ้าจึงสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับแสงได้เป็นอย่างดี ถ้าแสงที่ทอดลงมาในแนวทแยงมุมจากท้องฟ้าก็บดบังรายละเอียดประกอบกับก้อนเมฆที่มีความเคลื่อนไหวจึงทำให้ภาพดูไม่เรียบแบน

TIP >>> ความสวยงามเป็นโจทย์ที่ยากที่สุดสำหรับการถ่ายภาพ และการตีความหมายด้านความงามยังมีนิยามที่หลากหลาย เราอาจสรุปได้ว่าความสวยงามคือ ความพึงพอใจของผู้ชมภาพ และอาจมีคุณค่าก็เป็นได้เช่นเดียวกัน

ประโยชน์ใช้สอย (Usefulness)

การถ่ายภาพในบางลักษณะอาจไม่ได้ต้องการด้านความสวยงามเพียงอย่างเดียว การสื่อความหมายของผู้ถ่ายภาพจึงเป็นสิ่งจำเป็น ทัศนียภาพในการถ่ายภาพจึงมีหลากหลาย ประโยชน์ในการนำภาพถ่ายไปใช้ก็เป็นเหตุผลหนึ่งที่ช่างภาพต้องคำนึงว่าเราจะถ่ายภาพนี้ไปใช้อะไร กับใคร กลางง่าย ๆ คือ “เหตุผลในการถ่ายภาพนี้ถ่ายไปเพื่ออะไร”

CONCEPT : ทะเลหมอก ณ ดอยอ่างขาง มีความเหมาะสมสำหรับนำไปใช้เป็น Background ประกอบสื่อต่างๆ ผู้เขียนถ่ายภาพนี้โดยให้เส้นขอบฟ้าที่สูงเพื่อเน้นทะเลหมอก มีฉากหน้าเป็นภูเขาในลักษณะเงาดำไม่ให้มีรายละเอียดที่บังจุดสนใจของภาพ ตามการสื่อความหมายที่กำหนดไว้

CONCEPT : การถ่ายภาพที่จุด Landmark หรือมุมมหาชนจะช่วยฝึกการจัดองค์ประกอบภาพเพื่อการสื่อสารกับผู้ที่ได้ชมภาพเป็นอย่างดีว่า ผู้ถ่ายต้องการบอกถึงสถานที่นั้นๆคืออะไร

TIP>>> ในบางสถานที่ภาพที่เน้นประโยชน์ใช้สอยอาจเป็นโจทย์ตายตัวก็ได้ เช่น มาสถานที่นี้ต้องถ่ายภาพนี้ มุมนี้ จุดนี้คือ Land Mark ของที่นี่ เราอาจถ่ายภาพหลายภาพ แต่ภาพนี้ต้องเป็นส่วนหนึ่งของสถานที่นี้

CONCEPT : นอกจากภาพถ่ายจะสามารถถ่ายทอดเรื่องราวที่ต้องการสื่อสารให้กับผู้ที่ได้ชมภาพแล้วนั้น ภาพถ่ายยังบันทึกเรื่องราวช่วงเวลาของผู้ถ่ายภาพได้ไปยังสถานที่นั้นๆ อีกด้วย